

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C243 – WEL16**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 1 juni 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het nieuwe vlaggensysteem van Sensoa	3
Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over niet-begeleide minderjarige vluchtelingen die aangemeld worden bij de comités voor bijzondere jeugdzorg	5
Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de regeringsbeslissing met betrekking tot de nieuwe samenstelling van de raad van bestuur van de VDAB en de afwezigheid van de werkgevers uit de social profit in deze raad	8

■

Voorzitter: de heer Tom Dehaene

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het nieuwe vlaggensysteem van Sensoa

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister, kinderen vertonen regelmatig experimenteel gedrag op het vlak van seksualiteit. Soms is dat extreem en zorgwekkend, maar zeker niet altijd. De vraag stelt zich hoe daarmee moet worden omgegaan.

Sensoa heeft met uw steun het vlaggensysteem ontwikkeld om opvoeders in jeugdinstituten, internaten, scholen, jeugdbewegingen enzovoort te ondersteunen om gepast te reageren op seksueel gedrag, omdat de laatste jaren ouders en professionelen steeds vaker seksueel gedrag van kinderen en jongeren signaleren dat opvallend, zorgwekkend of soms ook extreem wordt genoemd. De bedoeling van dit systeem is seksueel misbruik te voorkomen, door de dingen bij naam te noemen en grenzen te trekken.

Om te bepalen of seksueel gedrag al dan niet grensoverschrijdend is, worden verschillende criteria gehanteerd, zoals leeftijd, wederzijdse toestemming, gelijkwaardigheid en zelfrespect. Op basis hiervan wordt seksueel gedrag ingedeeld in vier categorieën of ‘vlaggen’ met een aangepaste pedagogische reactie. Het is positief dat een aantal zaken bespreekbaar worden gemaakt. Ik heb de hele indeling eens nagelezen. Die is niet overal, maar op sommige punten wel, heel merkwaardig, wanneer men het illustreert aan de hand van voorbeelden. Dat doet een aantal vragen rijzen. Dat is niet het geval in de groene zone en in de rode zone waar de voorbeelden duidelijk extreem grensoverschrijdend zijn, maar wel in de gele zone. Die komt over als een schemerzone waar niet altijd een doeltreffende reactie wordt voorgesteld. Nogmaals, er zijn een aantal zeer goede suggesties, maar hier en daar kunnen ernstige bedenkingen worden geformuleerd.

Het systeem is geïllustreerd met vele voorbeelden waarvan ik er enkele zal geven. Het eerste voorbeeld: Annelies, 14, poseert naakt voor de webcam. Wat zeker niet doen: verbieden. Minister, ik stel me daar vragen bij. Ik geef een ander voorbeeld. Sam, een jongetje van 5 jaar, trekt op school zijn broek af zodat zijn piemel te zien is. Wat doen: gedrag bestraffen. Een volgend voorbeeld: een blote jongen van 10 zet een meisje van 10 onder druk aan om hem oraal te bevredigen. Hierbij wordt gezegd: zeker niet straffen, eventueel dreigen met straffen. Zoiets onder druk verplichten aan een leeftijdsgenoot is toch zonder discussie zwaar grensoverschrijdend.

Minister, wie is verantwoordelijk voor het bepalen, vastleggen en omschrijven van de criteria? Deze criteria werden voorgelegd aan experts. Welke experts werden hierbij betrokken? Vanuit welke specialisatie gebeurde de inbreng van deze experts? Op welke wijze is er feedback gebeurd met het Vlaamse werkveld? Wie was daarbij betrokken?

Minister, ik denk dat we het erover eens zijn dat ook ouders bij het vastleggen van de interpretatie van seksueel gedrag een belangrijke inbreng mogen hebben. Werden de ouders mee betrokken bij de opstelling van dit vlaggensysteem, bijvoorbeeld via de Gezinsbond, de grootste organisatie van gezinnen?

Sensoa stelt dat de normen die zij optrekt rond seksualiteit, objectief zijn en voor iedereen bedoeld. Nu, minister, ik denk dat objectiviteit inzake seksualiteit een zeer moeilijk gegeven is, dat toch ook wel afhankelijk is van de individuele invulling van waarden en normen. Op basis van welke criteria komt Sensoa tot dit besluit dat zij bepaalt wat objectief moet worden vastgesteld? Kinderen en jongeren komen veel gemakkelijker dan vroeger in contact met seksuele inhoud, beelden en gedragingen. Sensoa stelt dat er nog geen onderzoek is gebeurd naar de invloed van deze beelden op het gedrag en de attitudes van kinderen en

jongeren. Ze geeft zelf aan dat dat toch wel heel belangrijk is voor de aanpak van preventie. Worden er initiatieven genomen om dergelijk onderzoek te laten verrichten?

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Ik denk dat mevrouw Dillen niet in twijfel trekt dat het een zeer goed initiatief is. Als we de vergelijking op het internationale vlak maken, dan krijgt men toch bijzonder positieve bijval. Het wordt ook overgenomen. We hebben daar ook met Sensoa over gesproken. Daaruit blijkt toch dat die organisatie niet zomaar tewerk is gegaan: ze is zeer nauwkeurig geweest door het werkveld er zeer goed bij te betrekken. In dat werkveld zitten ook de ouderorganisaties en -verenigingen. Daarnaast werd toch ook heel wat literatuurstudie verricht. Ik zou het systeem echt willen verdedigen omdat het positief is, ook internationaal. Sensoa is ook zeer zorgvuldig tewerk gegaan, met ervaringen uit het werkveld en het verrichten van literatuurstudie.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, uit de eerste vraag begrijp ik de bezorgdheid of deze normen of criteria voldoende zorgzaam zijn uitgewerkt. Die bezorgdheid is terecht. Omgaan met seksualiteit is immers een zeer waardegebonden iets, wat toch nog een zekere taboesfeer om zich heeft. Ik ben ervan overtuigd dat het uitgewerkte systeem een bijdrage levert in het omgaan met situaties van seksueel grensoverschrijdend gedrag, te meer omdat ik vanuit dezelfde bekommernis als u heb kunnen vaststellen dat de bepaling van deze normen grondig is voorbereid in verschillende fases. Ik zal ze in het kort toelichten.

De criteria zijn gebaseerd op wat in de literatuur rond het thema te vinden is en evidence based is. Het basiswerk hiervoor werd verricht door Ryan & Lane in hun werk met jonge seksueel delinquenten. Sensoa heeft hierop verder gewerkt en hun systeem gedurende 2 jaar ge-pretest en als dusdanig steeds verder uitgewerkt. De test gebeurde door mensen die als opvoedkundigen werken met kinderen en jongeren in jeugdinstituten, voornamelijk uit de bijzondere jeugdzorg en de gehandicaptenzorg, met name de medisch-pedagogisch instituten (mpi's). Zij gaven feedback op het vlaggensysteem en zo is het steeds verder aangegroeid. Door hun feedback werden aan de oorspronkelijke criteria – wederzijdse toestemming, vrijwilligheid en gelijkwaardigheid – drie extra criteria toegevoegd: leeftijdsadequaat, contextadequaat en zelfrespecterend.

De criteria en de normatieve lijst zijn uitgebreid van feedback voorzien door een groep van Vlaamse en Nederlandse experts. Zo werkten onder meer de universiteiten van Brussel, met dr. Telidja Klai, en Gent, met dr. Ann Buysse, mee. Ook mensen die hun sporen hebben verdiend rond ontwikkelingspsychologie, zoals dr. Hendriks van de universiteit Den Haag, en seksuologie, zoals Sanderijn Van der Doef van de Universiteit van Amsterdam, hebben meegewerkt. Ten slotte waren er ook enkele experts op het domein van ongewenste omgangsvormen, machtsmisbruik en seksueel grensoverschrijdend gedrag, zoals Marijke Lammers van Movisie Nederland en Els Vande Castele van CAW De Poort in Brugge.

De criteria werden ook voorgelegd aan het werkveld in Vlaanderen. Hun feedback werd verkregen op de vormingsessies die door het werkveld gevraagd werden. Er zijn in totaal 51 vormingen op maat over het vlaggensysteem aangevraagd, inclusief 10 vormingen over het beleid seksueel misbruik in residentiële instellingen, met gemiddeld 20 deelnemers per vorming. Ik kan u de lijst geven van de voorzieningen die deze vormingsessies hebben gekregen. Ik zal ze vlug overlopen: vzw Kazou, MPI De Mast, MPI Pottelberg, O.O.O.C. 't Kruispunt, ROBJ, Dagcentrum Omega, VCLB De Wissel, Psychiatrisch Centrum Caritas, PC Bethanië, Jongerenzorg Zuid-West-Vlaanderen, Blijdorp, Jeugdtehuis, CKG Betlehem, Begeleidingstehuis Stella Maris, Kasterlinden, Humival, Internaat 't Kasteeltje, Minor Ndako vzw, MPI Evergem, OBC Ter Wende, CAW Waasland, De Brug, vzw De Oever, vzw Tordaele, Open Thuis Jeugd, vzw Steevliet, Hof ter Heide, IPSOC-bijtscholing, VCOK, MPI Sint-Lievenspoort, MPI De Luchtballon, GGzE, Open Haard, Begeleidingstehuis Juno, De Tandem.

Na elke vorming werd een evaluatie over de bruikbaarheid gevraagd aan de deelnemers. Het systeem krijgt gemiddeld een score van 8 op 10. Bemerkingen zijn steeds in dezelfde lijn: zeer goede inhoud; heel praktisch en bruikbaar; een verhelderend systeem enzovoort. Deelnemers vonden dat het vlaggensysteem hen helpt om situaties beter te plaatsen: men kan situaties beter analyseren, benoemen en aanpakken. Wel vond men dat het vlaggensysteem ook toepasbaar moest worden gemaakt voor mensen met een beperking, want in de huidige vorm was dat niet zo bruikbaar voor deze doelgroep.

Ouders werden mee betrokken door ouderavonden die Sensoa organiseerde. Van januari 2008 tot april 2010 hebben er in totaal 63 ouderavonden met als thema ‘Kleuters, kinderen en seksualiteit’, ‘Tieners op vrijersvoeten’, ‘Seks, relaties en internet’ en ‘Werken met kinderboekjes rond relaties en seksualiteit’ plaatsgevonden, met een gemiddeld aantal van 32 deelnemers per avond.

Ik denk dat een verschil van definitie van het woord ‘norm’ zorgt voor een verwarring. Als Sensoa zegt dat zij objectieve normen hebben rond seksualiteit, dan bedoelen zij binnen dit vlaggensysteem dat zij seksueel gedrag hebben gecatalogeerd in een normatieve lijst. Deze lijst is tot stand gekomen na een uitgebreide studie van evidence-based en wetenschappelijk onderzoek naar seksueel gedrag. De normatieve lijst wil alleen aantonen dat bepaald seksueel gedrag voor een bepaalde leeftijd of in bepaalde omstandigheden, misschien niet zo ongewoon is als het lijkt. Sensoa wil geen waarden en normen dicteren die ouders zouden moeten hanteren: Sensoa biedt alleen een kader.

In verband met het internet verwijs ik graag naar een belangrijk initiatief: een Europees project rond safer internet, waar Sensoa samen met Child Focus partner is. Een van de vragen daarbij is de mate waarin beelden via het internet of nieuwe media de attitudes van jongeren beïnvloeden. Dit is een literatuurstudie en uiteraard worden wetenschappelijke publicaties op de voet gevolgd door mijn organisaties. Voorlopig moet men echter stellen dat daar geen eenduidig causaal verband te zien valt. Alleen bij sommige jongeren resulteert het blootgesteld worden aan seksueel getinte beelden en inhouden tot een verhoogde seksualisering.

Hoe dan ook wil ik met preventieve gezondheid een betere seksuele opvoeding die jongeren responsabiliseert over hoe ze met de nieuwe media en beeldcultuur moeten omgaan. Met andere woorden: niet zozeer het zwembad beveiligen, maar jongeren er beter in leren zwemmen.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, bedankt voor het antwoord. Ik weet niet of u een timing hebt over dat Europese project. Wanneer zal het gefinaliseerd zijn? We zullen de gelegenheid nog wel krijgen om dat verder op te volgen.

Minister Jo Vandeurzen: Ik zal u dat laten weten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over niet-begeleide minderjarige vluchtelingen die aangemeld worden bij de comités voor bijzondere jeugdzorg

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Begin mei heeft de Europese Commissie een actieplan gepresenteerd voor niet-begeleide minderjarigen omdat hun aanwezigheid in Europa de laatste jaren toeneemt. Uit cijfers in 22 landen van de EU blijkt dat hun aanwezigheid vorig jaar met 13 percent was gestegen tot ongeveer 11.000. Men zegt er onmiddellijk bij dat het werkelijke aantal een pak hoger ligt. Volgens een rapport van het Europees Migratienetwerk waren er vorig jaar in België ongeveer 1800 minderjarigen geregistreerd. Slechts 30 tot 40 percent van

hen had een asielaanvraag ingediend. De cijfers van de asielaanvragen van minderjarigen komen niet altijd overeen met de reële aanwezigheid van niet-begeleide minderjarigen.

Organisaties signaleren mij het probleem dat Fedasil geen opvang biedt aan de niet-begeleide minderjarige vluchtelingen ouder dan 12 of 13 jaar die geen asiel aanvragen. Nochtans moet Fedasil de eerste wettelijk voorziene opvang verzorgen, ook als zij geen asiel aanvragen. Het probleem situeert zich vooral bij de jongens omdat men de meisjes doorgaans beschouwt als een categorie die extra bescherming nodig heeft en voor hen spontaan plaats ter beschikking stelt.

Men weigert dat nu systematisch tot de voogd naar de arbeidsrechtbank stapt. Als de arbeidsrechtbank dan beslist dat zij moeten worden opgevangen, conform de wet, is er in de regel wel plaats. Fedasil speelt blijkbaar de gemeenschappen de bal toe en neemt de opvang voor jongens zelf niet op zich.

Het gevolg hiervan is dat de minderjarigen systematisch worden aangemeld bij de comités voor bijzondere jeugdzorg met een vraag om noodopvang. Dit gebeurt ondanks het feit dat er plaatsen zijn in de federale eerstelijnsopvangcentra voor niet-begeleide minderjarige vluchtelingen. Bij gebrek aan opvangplaatsen binnen de bijzondere jeugdzorg komen heel wat jongens in deze leeftijdscategorie letterlijk op straat terecht of op plaatsen waar hun veiligheid, een goede opvoeding en een goed kader niet verzekerd zijn.

Minister, in uw beleidsnota heb ik enkele aanknopingspunten gevonden: “We maximaliseren het Vlaamse welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid binnen de bestaande staatsstructuur en plegen overleg met de federale overheid om zo tot een maximaal efficiënte beleidsaanpak te komen.” Overleg is nodig, zeker omdat Fedasil in gebreke blijft en het probleem doorschuift naar de comités voor bijzondere jeugdzorg. Ik lees ook: “Meer globaal gaan we na hoe we de veelheid van raakvlakken en afspraken tussen ons beleidsdomein en Justitie kunnen vatten in een globaal raamakkoord. We denken dan onder meer aan de hulpverlening aan niet-begeleide minderjarigen.”

Minister, hoe beoordeelt u deze praktijk van Fedasil en het gevolg voor de vraag naar noodopvang bij de comités voor bijzondere jeugdzorg? Leidt dit tot een gebrek aan opvangplaatsen binnen de bijzondere jeugdzorg? Pleegt u hierover overleg met de federale overheidsdiensten of de ontslagnemende federale regering? Welke stappen wilt u eventueel nemen opdat deze minderjarigen, ook indien ze aangemeld werden bij de comités voor bijzondere jeugdzorg, terecht zouden kunnen in de federale opvangcentra waar nog plaatsen beschikbaar zijn?

Soms zegt men dat de federale overheid zich niet moet bezighouden met usurperende bevoegdheden. In dit geval gaat het om het niet-opnemen van taken die wettelijk bij de federale overheid liggen.

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Minister, ik wens me aan te sluiten bij de vraag van de heer Kennes naar overleg met de ontslagnemende federale regering. Onze N-VA-collega's in de Kamer hebben het falende asiel- en migratiebeleid van de federale regering altijd aangekaart. Dit is daarvan een concreet voorbeeld. Door het falen van de federale overheid komen de Vlaamse instellingen onder druk. De minderjarigen komen terecht in het reguliere circuit van de wachtlijsten bij de comités voor bijzondere jeugdzorg en betekenen een extra belasting voor deze instellingen, die al met moeite het hoofd boven water houden. Fedasil geeft geen invulling aan de taak die hen is opgelegd en schuift de opvang voor de niet-begeleide minderjarigen door naar die comités voor bijzondere jeugdzorg. Dat toont nogmaals de manke organisatie van het beleid aan. Er dient een signaal te worden gegeven aan de federale regering dat dit doorschuiven niet langer toelaatbaar is.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mijnheer Kennes, u vraagt terecht aandacht voor de noodzakelijke afstemming en samenwerking in deze problematiek met alle betrokken overheden. Dat is ook de reden waarom we dit in onze beleidsnota hebben opgenomen: “In overleg met alle betrokken overheden en actoren werken we mee aan een beleidskader omtrent de opvang en begeleiding van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen. We evalueren hierbij het categoriale aanbod binnen de bijzondere jeugdzorg evenals het andere aanbod uit de brede jeugdhulp en gaan na of de huidige procedure voldoende gestroomlijnd verloopt.”

Over de materiële opvang van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen met een asielaanvraag is de regelgeving duidelijk. Zij vallen ontegensprekelijk onder de bevoegdheid van de federale overheid. Voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen zonder asielaanvraag liggen de zaken ingewikkelder. Voor deze groep ontbreekt een duidelijk wetgevend kader.

Tot voor kort werden beide groepen toegelaten tot de federale opvangcentra, maar onder druk van een toenemend aantal niet-begeleide minderjarige vreemdelingen is daar verandering in gekomen. Een paar maanden geleden kregen wij bericht dat de federale opvangcentra overvol waren. Fedasil heeft in december 2009 de directies van de opvangcentra aanbevolen om geen niet-begeleide minderjarigen zonder asielaanvraag meer op te nemen. Die richtlijn is weer ingetrokken, maar de praktijk leeft door.

We merken sinds het begin van dit jaar alleszins een toename van het aantal dossiers van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen bij de comités voor bijzondere jeugdzorg. In het eerste kwartaal van 2010 ten opzichte van dezelfde periode in 2009 gaat het om een stijging met ruim 75 procent.

Toch leidt de toegenomen vraagdruk niet automatisch tot een gebrek aan opvangplaatsen in de bijzondere jeugdzorg. De jeugdhulpvoorzieningen zijn niet rechtstreeks toegankelijk. Elke hulpvraag wordt beoordeeld door het comité voor vrijwillige hulpverlening of door de jeugdrechtster voor gerechtelijke hulpverlening. Alleen het comité en de jeugdrechtster zijn bevoegd om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van een problematische opvoedingssituatie of een als misdrijf omschreven feit en of een hulptraject zal worden opgestart.

Bovendien geldt sinds 2006 de richtlijn dat in Vlaanderen alleen de niet-begeleide buitenlandse minderjarigen zonder asielaanvraag worden opgevangen via pleegplaatsing of in het categoriale aanbod. Het categoriale aanbod richt zich exclusief op de doelgroep van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. In principe komen zij niet terecht in het brede aanbod van de jeugdhulpvoorzieningen.

De capaciteit van het categoriale aanbod is vorig jaar uitgebreid en ligt momenteel op 93 opvangplaatsen. Ook voor dit jaar wordt er nog een, wellicht tijdelijke, uitbreiding gerealiseerd van een dertigtal plaatsen dankzij een samenwerking tussen het Agentschap Jongerenwelzijn en het Europees Vluchtelingenfonds. Dit laatste neemt 75 procent van de financiering voor zijn rekening. Het aantal pleegplaatsingen van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen is uiteraard afhankelijk van het aantal beschikbare pleeggezinnen.

In oktober 2009 is, op initiatief van staatssecretaris Courard, een interbestuurlijk overleg opgestart tussen de bestuursniveaus die betrokken zijn bij de opvang, begeleiding en hulpverlening aan niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Aan Vlaamse zijde wordt dit overleg gecoördineerd door de minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur. Het overleg heeft als doel interbestuurlijke antwoorden te formuleren op de huidige federale opvangproblematiek. Dit moet op termijn resulteren in een samenwerkingsovereenkomst tussen de federale overheid en de gemeenschappen, waarbij elk bestuur binnen de eigen bevoegdheden inspanningen levert voor de opvang en de begeleiding van minderjarige vreemdelingen. Het is tevens een forum waarop diverse knelpunten in de opvang en de begeleiding van minderjarige vreemdelingen besproken worden.

Als niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, bijvoorbeeld omwille van wachtlijsten, niet terecht kunnen in het hulpaanbod van de bijzondere jeugdzorg, worden zij alsnog door-

verwezen naar het federale opvangnetwerk. Dat gebeurt zonder tussenkomst van onze diensten. Elke minderjarige vreemdeling krijgt een voogd toegewezen. De voogd is onder meer verantwoordelijk voor het vinden van geschikte huisvesting en begeleiding voor de jongere. Het is dan ook de voogd die bij gebrek aan opvangmogelijkheden in de bijzondere jeugdzorg op zoek gaat naar alternatieve huisvesting en opvang.

In reactie op eerdere berichten over vrije plaatsen in het federale opvangnetwerk hebben wij contact gehad met de directie van Fedasil. Men heeft ons meegedeeld dat er geen vrije plaatsen zijn voor niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, tenzij dan voor een korte periode die administratief nodig is om vrijgekomen plaatsen opnieuw te bezetten.

De heer Ward Kennes: Dank u voor uw antwoord, minister. U zegt dat de situatie niet zo duidelijk is voor niet-begeleide minderjarigen die niet in de asielprocedure terechtkomen. Nochtans denk ik dat de wet duidelijk is over de eerste opvang en namelijk zegt dat Fedasil daarin een taak heeft. Wellicht verklaart dat dat die richtlijn weer is ingetrokken.

U hebt het over 93 opvangplaatsen en een dertigtal die bijkomend zullen worden gecreëerd. In de eerste plaats lijkt het me belangrijk dat de jongeren die hier zijn en bescherming nodig hebben, bescherming krijgen. In de tweede plaats moeten we blijven aandringen bij de federale overheid dat Fedasil de nodige ruimte creëert. Het kan niet dat die wacht tot de voogd naar de arbeidsrechtbank stapt, om dan toch altijd plaats te bieden. Mensen die voogd zijn vertellen mij dat er wel altijd plaats is als ze die stap zetten, ook al zegt Fedasil op voorhand dat er geen plaats zou zijn. Ik heb de indruk dat Fedasil af en toe een spelletje speelt.

Door de ontbinding van de Kamer kan de federale regering op dit ogenblik niet worden ondervraagd door Kamerleden. Daarom is het erg belangrijk dat het andere beleidsniveau in dit land, dat ook met het probleem wordt geconfronteerd, op regeringsniveau het probleem blijvend aankaart.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de regeringsbeslissing met betrekking tot de nieuwe samenstelling van de raad van bestuur van de VDAB en de afwezigheid van de werkgevers uit de social profit in deze raad

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, toen ik op vrijdag 7 mei de besluiten van de Vlaamse Regering bekeek, was ik verbolgen omdat bij de hersamenstelling van de raad van bestuur van de VDAB de bestaande samenstelling gewoon werd voortgezet. Het decreet over de VDAB voorzag destijds dat de raad van bestuur op regelmatige tijden hersamengesteld zou worden, kwestie van de dynamiek te behouden en om ervoor te zorgen dat de raad van bestuur kon worden aangepast aan maatschappelijke verschuivingen.

Eigenlijk al van bij het ontstaan van het decreet op de VDAB was de Vereniging voor Social Profit Ondernemingen (Verso) vragende partij om binnen de VDAB een plaats te hebben bij de werkgevers. Dat is toen niet gelukt. Naar aanleiding van deze hersamenstelling heeft Verso een zeer sterk dossier op tafel gelegd waarvan ik dacht dat het paste in het kader van de vernieuwde inzichten van de Vlaamse Regering die ook in Vlaanderen in Actie (ViA) tot uiting komen. Daar hecht men steeds meer belang aan de socialprofitsector voor tewerkstelling en ook voor vernieuwing. Het heeft niet mogen zijn, want Voka behoudt zijn zes zetels en UNIZO blijft bij twee. Verso is ook nu niet opgenomen in de raad van bestuur.

Ik wil een aantal dingen op een rijtje zetten die u, minister, ongetwijfeld kent, maar de collega's misschien niet. Op dit moment telt de socialprofitsector meer dan 340.000

werknemers of 16 percent van de tewerkstelling. Wij rekenen erop dat 46 percent van de jobcreatie tegen 2014 witte jobs zullen zijn in de verzorgingssector en de gezondheidssector.

Er is de inhoudelijke relevantie voor wat de VDAB betreft. Op het vlak van de VDAB geven 27 percent van alle opleidingen een toeleiding naar de socialprofitondernemingen. Bovendien zijn heel wat socialprofitorganisaties actieve partners van de VDAB bij het uitoefenen van die opdracht. Daarbij komt nog dat het hele beleid van tewerkstelling van personen met een handicap overgeheveld is van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) naar de VDAB. De VDAB heeft nu dus de tewerkstelling van personen met een handicap onder zich. Dat zou helemaal een argument kunnen zijn om het nu anders te doen dan in 2005.

De vorige minister van Werk Vandenbroucke, vroeg in 2005 al aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) om ook in een plaats te voorzien voor de socialprofitsector. Dat is niet gelukt. Voka bleek niet bereid om op die vraag in te gaan. Verso was ervan overtuigd dat dit nu wel het geval zou zijn. De vereniging heeft haar dossier op de tafel van de Vlaamse Regering gelegd, die het bij monde van minister Muyters, in een vorig leven directeur van Voka, naar de werknemersbank heeft geschoven en gezegd dat ze er onder elkaar moesten uitgeraken. Het is duidelijk dat Voka nooit van plan is geweest om daar serieus over te praten. De totale Vlaamse Regering heeft uiteindelijk de status-quo goedgekeurd.

Ik vind het goed wanneer de Vlaamse Regering van mening is dat het het beste is dat de sociale partners er zelf uitgeraken. Als mijn kinderen niet overeen komen, zeg ik ook dat ze er moeten proberen zelf uit te geraken. Als ze er niet uitgeraken en de ene misbruikt zijn macht ten aanzien van de andere, dan moet je als ouder optreden. In dit geval moet de regering dat doen en moet ze haar verantwoordelijkheid nemen.

Minister, waarom hebt u als Vlaams minister van Welzijn en Volksgezondheid het voorstel van minister Muyters om Verso, de vereniging van sociale ondernemingen, niet op te nemen in de raad van bestuur van de VDAB, mee goedgekeurd? Hoe motiveert u deze beslissing gezien het ijzersterke dossier van Verso en gezien de overdracht van de tewerkstelling van personen met een handicap van het VAPH naar de VDAB? Hoe valt deze beslissing te rijmen met de lijnen die zijn uitgezet in ViA 2020, waar duidelijk een grotere rol voor de socialprofitsector in Vlaanderen is weggelegd? We hebben vanmiddag bij DKV nog een aantal merkwaardige ontwikkelingen gehoord, namelijk dat de private sector bezig is met een soort labeling van welke ziekenhuizen goed zijn, om daar dan reclame voor te maken in het buitenland. Onze socialprofitsector wordt een steeds hardere sector en is toch niet opgenomen in de VDAB.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, ik heb met enige verbazing de vraag van mevrouw Vogels gelezen. Ik kan niet anders dan zeggen dat dat onbegrijpelijk is. Ik hoop dat de minister een goed antwoord heeft om dat te kunnen verdedigen.

De beslissing is genomen. Kan daar nog op teruggekomen worden? Waarschijnlijk niet. Dan is de vraag wanneer de volgende mogelijkheid zich voordoet. Ondertussen zijn we veel jaren kwijt. Het is echt onbegrijpelijk dat men deze sector niet beschouwt als een volwaardige partner, als men weet welke tewerkstellingsmogelijkheden er op ons afkomen vanuit die sector. Minister, ik kijk met belangstelling uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Ik wil me hierbij aansluiten. Het is te gemakkelijk om te zeggen dat de sociale partners het onder elkaar moeten oplossen. De vakbonden gaan ermee akkoord dat dit gebeurt, alleen is er binnen de werkgeversfederatie geen akkoord om de plaatsen te verdelen. Het kan immers niet gaan om een verhoging van de mandaten.

U had harder op tafel moeten kloppen, zowel u als minister Muyters. Het begint er stilaan op te lijken dat het een even langzaam proces zal zijn als op het federale niveau, waar het jaren heeft geduurd voor men de sector heeft opgenomen in de Nationale Arbeidsraad. Mevrouw Vogels heeft een aantal elementen van een ijzersterk dossier op tafel gelegd. Ik kan er een aantal aan toevoegen. Men vraagt in de sectorconvenanten die afgesloten worden dat hun vacatures via de VDAB komen. Dat is ook een nauwe betrokkenheid bij de VDAB. We weten allemaal dat het niet gemakkelijk is om personeel te vinden in de sector en dat de VDAB heel wat kan doen om het imago te verbeteren. Over de problematiek van de opleidingen moet er overleg zijn met de werkgeversfederaties van de socialprofitsector.

Er zijn argumenten te over om het dossier te verdedigen. In 2005 is het niet gelukt. Ik had gehoopt dat het nu zou lukken. Ik vind het te gemakkelijk om te zeggen dat de sociale partners het onder elkaar moeten oplossen. Het gaat niet om een dispuut tussen de sociale partners, het gaat erom dat de werkgeversdelegatie geen akkoord bereikt.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, de Vlaamse Regering heeft dit punt vier keer op de agenda gehad. Telkens heb ik het punt laten uitstellen om zowel de werkgeversorganisaties onderling als minister Muyters de kans en de tijd te geven om de zaak op te lossen. Samen met minister Muyters heb ik trouwens de werkgeversorganisaties ontvangen en hen duidelijk gemaakt dat het mijn – en niet alleen mijn – wens is dat ook de socialprofitsector in de structuren zou zijn vertegenwoordigd, meer bepaald in de raad van bestuur van de VDAB.

Ik geef nog enige randinformatie mee. Niet alleen Verso stelde die vraag, maar ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) stelde zich kandidaat om toe te treden. Het is ook niet zo dat het probleem zich beperkte tot de bank van de werkgevers. Gelet op de pariteiten zou een oplossing ook consequenties kunnen hebben voor de andere bank. Dat moest niet zo zijn, maar het was allemaal niet neutraal.

Ik begrijp uw kritische houding zeer goed. De realiteit was dat er op een bepaald ogenblik geen rechtsgeldige samenstelling van de raad van bestuur meer was en er dus ook een aantal andere afwegingen moesten worden gemaakt.

Ik ga ervan uit dat de mensen van de betrokken organisaties dit antwoord wel zullen lezen. Ik wil dus van de gelegenheid gebruik maken om duidelijk te zeggen dat het boek daarmee niet is gesloten. Ik heb dat persoonlijk aan de voorzitter van Voka meegedeeld.

In de behandeling door de regering van alle dossiers waarin het noodzakelijk is, zal ik erover waken en ervoor zorgen dat de betrokkenheid van Verso wordt verzekerd. Ik zal me niet beperken tot het inhoudelijk bestuderen van dossiers die eventueel op de tafel komen en de betrokkenheid van de VDAB veronderstellen, maar ik zal telkens opnieuw de zeer expliciete vraag stellen in welke mate dit ook met de werkgeversorganisatie Verso is besproken.

De regering heeft uitdrukkelijk beslist dat aan de raad van bestuur de gelegenheid moest worden geboden om de raad van bestuur uit te breiden met twee adviserende leden. Ook daar is er een context gecreëerd waardoor er hopelijk toch nog ergens een vooruitgang in de besluitvorming kan worden bewerkstelligd.

Bij alle thema's die te maken hebben met de werkgelegenheidsproblematiek in de socialprofitsector en waarin ik beleidsmatig ben betrokken, zal de lijn met Verso uitdrukkelijk en rechtstreeks worden gelegd. Ik denk aan het project Vlaanderen Medisch Centrum, waarin ik de sector uitdrukkelijk als partner naast Voka zal opnemen. Ik denk ook aan de sociale onderhandelingen die voor ons liggen in de sector van welzijn en volksgezondheid, waarbij ik uiteraard met de sector een bevoorrechte onderhandelingspositie zal ontwikkelen. Ik denk ook aan het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP), waarin uitdrukkelijk het aanbod van de VDAB richting social profit aan de orde is en waarin ik

uitdrukkelijk bedongen heb dat daarover met Verso als geprivilegieerde partner aan de kant van de werkgevers overleg zal moeten worden gepleegd.

Ten slotte moet het voor de werkgeversbank duidelijk zijn dat in het plan dat is opgesteld omtrent de zorgsector, namelijk het banenplan met acties om het aantal tewerkgestelden in de sector te vergroten, Verso een geprivilegieerde rol zal spelen. Ik zal me niet beperken tot de VDAB, zolang men dit probleem niet heeft opgelost. Dat is de situatie bekeken vanuit de realpolitik. Nog eens, dat doet niets af aan het feit dat ik een aantal van uw kritische bedenkingen begrijp.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik dank u voor het antwoord, maar u hebt op de meest essentiële vraag niet geantwoord, namelijk: waarom heeft de regering het voorstel niet overruled? Dat had perfect gekund. U zegt dat er ook andere vragen waren, zoals van de VVSG. Zoals mevrouw De Vits zegt, had dat op basis van het voorbeeld van de Nationale Arbeidsraad perfect kunnen worden gemotiveerd. Het verhaal van de socialprofitondernemingen is een totaal ander verhaal dan dat van de VVSG.

Ik denk ook dat het van de kant van de werknemersbank absoluut geen probleem zou zijn. Dat is ook duidelijk gezegd van die kant uit. Mijn vraag blijft: waarom heeft de regering geen gebruik gemaakt van haar macht om het voorstel te overrulen en toch vertegenwoordigers van de socialprofitsector te benoemen? Minister, nu bent u aangewezen op achtervolgen. Dat is geen comfortabele situatie. Dat wagentje moet er altijd aan gehangen worden.

Wat betreft de waarnemende leden: ik moet dat nog zien. Het zijn dezelfde mensen die nu moeten beslissen. Niet de Vlaamse Regering duidt waarnemende leden aan, maar de raad van bestuur. Het zijn dezelfde mensen die nu waarnemende leden moeten aanduiden. Zullen zij dat wel willen? Ik vind het heel spijtig en een heel erg gemiste kans.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■